ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ **ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΜΠΙΡΑΜΠΩ**

ΜΙΑ ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

ΣΑΚΙΣ περνῶ ἀπ' τὴν Γκρενόμπλ, πηγαίνω σ' ἕνα ὥμορφο ἐστιατόριο, ποὺ βρίσκεται λίγο πιὸ πέρα ἀπ' τὸ ποτάμι· Ἐκεῖ, μιὰ μέρα, ἔτυχε νὰ συναντήσω κάποιον παλιὸ φίλο μου, μὲ τὸν ὁποῖο εἴμαστε συμμαθηταὶ στὸ Λύκειο... Τί ἀναμνήσεις!

Τὸν ἔλεγαν Πιὲρ Σαρμὲτ κι' ἦταν ἑ πιὸ γλυκομίλητος κι' ὁ πιὸ ἥσυχος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

—Πῶς τὰ περνᾶς στὸ Παρίσι; μὲ ρώτησε καὶ κάθησε ὁλόχαρος ἀπέναντί μου. Ἐγὼ ζῶ ἐδῶ πέρα δέκα χρόνια. Εἶμαι μηχανικός... Ἔχω ἕνα καλὸ ἐργοστάσιο. Νά, τώρα σὲ λίγο, θ' ἀκούσης τὴ σειρῆνα του... Ξέρεις; Παντρεύθηκα κιόλας κι' ἔχω δυὸ παιδιά...

—Μὰ εἶχες ἀρχίσει νὰ γράφης κι' ἐσύ... Θυμᾶσαι; τοῦ εἶπα μ' ἕνα χαμόγελο. Μοῦ εἶχες στείλει ἕνα μυθιστόρημα... Ναί... Τὸ εἶχα διαβάσει τότε... Εἶχες ταλέντο...

—Ναί... Μὰ ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε τόσα χρόνια... Δὲν ξανάγραψα πειὰ κανένα ἄλλο βιβλίο...

Κι' ὁ Πιὲρ Σαρμὲτ χαμήλωσε τὰ μάτια. Ἡ φωνή του ἦταν μελαγχολική, μὲ μιὰ παράξενη πίκρα.

—Ὅσο θυμᾶμαι ἐκεῖνα τὰ χρόνια... συνέχισε· Τί συγκινήσεις ποὺ ἔνοιωσα ὅταν τὸ τύπωσα... Ἦταν τὸ πρῶτο βιβλίο μου! Ἔβαλα ἕνα πάνω στὸ γραφεῖο τοῦ πατέρα μου κι' ἄλλο ἕνα μέσα στὸ πανέρι τοῦ κεντήματος τῆς μαμᾶς.

—Ἀ! Νὰ τὸ ἀριστούργημα!... ἔκανε ὁ πατέρας μου μὲ παιγνιδιάρικη εἰρωνεία.

—Μικρούλη, Πιέρ!... ψιθύρισε ἡ μητέρα μου καὶ μὲ φίλησε μὲ συγκίνησι, σὰν νὰ εἶχα γράψει στ' ἀλήθεια ἕνα ἀριστούργημα.

Κανεὶς ὡστόσο δὲν ἤξερε τὴν ὑπόθεσί του. Δὲν εἶχα διαβάσει σὲ κανέναν τὸ χειρόγραφο. Ἤθελα νὰ τοὺς κάνω μιὰ ἔκπληξι...

Τὴν ἄλλη μέρα λοιπόν, εἶδα πρῶτα τὸν πατέρα μου. Ἑτοιμαζόταν νὰ φύγη γιὰ τὸ γραφεῖο του. Μοῦ μίλησε γιὰ διάφορα πράγματα ὅπως κάθε μέρα, πῆρε τὸ μπαστοῦνι του κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα. Δὲν μπόρεσα τότε νὰ συγκρατηθῶ καὶ τὸν ρώτησα:

—Διάβασες τὸ βιβλίο μου, μπαμπᾶ;

Πρὶν μ' ἀπαντήση, κύτταξε τὸ ρολόϊ του.

— Διάβασα μερικὲς σελίδες πρὶν κοιμηθῶ... μοῦ εἶπε. Δὲν εἶνε ἄσχημο... Διάβολε. Πῶς περνάει ἡ ὥρα! Ἐννέα καὶ δέκα!...

Κι' ἔφυγε, δίχως νὰ μὲ κυττάξη στὰ μάτια.

Περίεργος, μπῆκα στὸ δωμάτιο τῆς μητέρας μου. Ἦταν ἀκόμα στὸ κρεββάτι καὶ—τί χαρά! Κρατοῦσε στὰ χέρια της τὸ βιβλίο μου.

—Ἀ! Τὸ τελείωσες κιόλας, μαμᾶ ; φώναξα κοκκινίζοντας ἀπ' τὴν συγκίνησί μου.

—Ναί, ναί, τὸ διάβασα ὅλο, μοῦ ἀπάντησε· Τώρα μάλιστα ξαναδιάβαζα μερικὲς σελίδες του...

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς της μὲ ἀπογοήτευσε. Περίμενα ἕναν μεγάλο ἐνθουσιασμό. Κι' ὅμως καταλάβαινα, ὅτι κι' ἡ μητέρα μου ἀπέφευγε νὰ μὲ κυττάξη στὰ μάτια.

—Βρῆκα πολλὰ πράγματα ἐδῶ μέσα... μοῦ εἶπε σὲ λίγο καθὼς τὸ ξεφύλλιζε. Ἡ κ. Σουρσὼ δὲν εἶνε ἡ θεία σου ἡ Σιμόνη;... Τὸ κατάλαβα ἀμέσως. Μὰ πόσο εἶσαι ποιητής! Ἔκανες τὸ μικρὸ κῆπο μας ἕνα «ὥμορφο, μαγεμένο πάρκο»!...

Γύρισε μερικὲς σελίδες κι' ἔπειτα ἐπρόσθεσε:

—Κατάλαβα ποιὸς εἶνε κι' αὐτὸς ποὺ τὸν λὲς στὸ βιβλίο σου Εὐτύχιο Πασσαβάν...

Γέλασα, ὁλόχαρος, ἀπ' τὴν καρδιά μου. Ἦταν τὸ καλύτερο πρόσωπο τοῦ βιβλίου μου.

—Εἶνε ὁ μπάρμπα Βελισέ, μαμᾶ. Τὸν ζωγράφισα καλά, δὲν εἶνε ἔτσι; ρώτησα μὲ καμάρι.

Ἡ μητέρα μου γύριζε τὶς σελίδες.

—Ναί... μοῦ ἀπάντησε, μ' ἕναν παράξενο τόνο στὴ φωνή. Μά, τί νὰ σοῦ πῶ, δὲν πρέπει κανεὶς νὰ κοροϊδεύη ἔτσι τοὺς γνωστούς του. Κι' ἔπειτα, σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι, εἶσαι ἄδικος... Ὁ κ. Βελισὲ εἶνε ἕνας πολὺ καλὸς ἄνθρωπος... πολὺ καθὼς πρέπει... Δὲν εἶνε ἀλήθεια, Πιέρ; Δὲν ἔπρεπε, ναί, δὲν ἔπρεπε...

Τώρα ἡ μητέρα μου μὲ κύτταζε στὰ μάτια. Ἦταν δακρυσμένη... Μὰ γιατί; Τί τὴν εἶχε κάνει νὰ λυπηθῆ τόσο πολύ; Ἐπειδὴ εἶχα κοροιδέψει λιγάκι στὸ βιβλίο μου ἕναν ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ σπιτιοῦ μας, εἶχε δακρύσει; Τί περίεργο! Δίχως νὰ τὸ θέλω, ἔνοιωσα ἐφφνικὰ μιὰ ἀβάσταχτη ντροπή.

Ἡ μητέρα μου εἶχε χαμηλώσει τὰ μάτια της κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ ξεφυλλίζη τὸ βιβλίο μου· Τὰ χείλη της εἶχαν μιὰ ἀνέκφραστη πίκρα. Ἡ σιωπὴ γύρω μας μὲ βάραινε, μοῦ ἔκοβε τὴν ἀνάσα. Θεέ μου! Γιατὶ σφιγγόταν ἔτσι ἀξαφνα ἡ καρδιά μου; Τί εἶχα πάθει;

Βγῆκα γρήγορα ἀπὸ τὸ δωμάτιο τῆς μητέρας μου καὶ κατέβηκα σὰν τρελλὸς στὸν κῆπο. Ἐκεῖ πέρα, ὁλομόναχος, ἄρχισα νὰ συλλογίζωμαι...

Ὑπάρχουν παιδιὰ ποὺ δὲν ἔκαναν ποτέ, σ' ὅλη τους τὴ ζωή, τὴ σκέψι, ὅτι κι' ἡ μητέρα τους εἶνε μιὰ γυναῖκα, ὅπως ὅλες ἡ ἄλλες γυναῖκες. Οὔτε κι' ἐγὼ λοιπόν, εἰκοσιπέντε ὁλόκληρα χρόνια δὲν τὸ εἶχα διόλου συλλογιστῆ... Ἀξαφνα ὅμως, ἄρχισα νὰ βασανίζωμαι ἀπὸ χίλιες δυὸ παράξενες σκέψεις...

Ἂν αὐτὸς ὁ Βελισὲ ἦταν ἕνας ἁπλὸς οἰκογενειακὸς φίλος μας, ἡ μητέρα μου θὰ μοῦ ἔλεγε: «Δὲν ἔκανες καλὰ νὰ γελοιοποιήσης αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, γιατὶ εἶνε καλὸς φίλος μας, γιατὶ μᾶς ἀγαπάει καὶ γιατὶ μᾶς ἔχει ὑποχρεώσει πολλὲς φορές...» Θὰ θύμωνε δηλαδὴ περισσότερο ἡ δὲν θὰ θύμωνε καθόλου. Μὰ αὐτὸ τὸ διακριτικὸ παράπονό της, ἡ δειλὴ ματιά της, τὰ δακρισμένα μάτια της, Κι' ἡ σιωπή, ἡ βαρειὰ σιωπή, ποὺ μᾶς στενοχωροῦσε καὶ τοὺς δυό;...

Θεέ μου! Ἂν ἦταν ἀλήθεια; Ἂν ἤμουν π α ι δ ί τ ο υ ς;

Γιὰ φαντάσου, φίλε μου! Μιὰ παντρεμένη γυναῖκα, ἕνα κρυφὸ ἔρωτα, ἕνα παιδὶ ποὺ γεννιέται ἀπ' τὶς ἔνοχες σχέσεις καὶ τὸ σύζυγο, αἰνιγματικό, στὰ παρασκήνια... Κι' ὕστερα, εἰκοσιπέντε χρόνια ἀργότερα, αὐτὸ τὸ παιδί, στὸ πρῶτο του βιβλίο, δίχως νὰ ξέρη τίποτα, νὰ κοροϊδεύη μὲ σκληρότητα, νὰ γελοιοποιῆ τὸν ἀληθινὸ πατέρα του, τὸν ἄ λ λ ο...

Ἂν ἦταν ἀλήθεια; Τί ἀγωνία!...

Ἀπὸ ἐκείνη τὴ μέρα ἀπόφευγα νὰ μένω μονάχος μαζύ της. Πρόσεξα, ὅτι τὸ βιβλίο μου δὲν ἦταν πειὰ στὸ δωμάτιό της. Πρόσεξα ἀκόμη, ὅτι δὲν μιλοῦσε γι' αὐτὸ στοὺς φίλους μας κι' ὅτι, ὅταν μὲ συνέχαιραν, χαμογελοῦσε στενοχωρημένη.

Ἐγὼ τότε περνοῦσα τραγικὲς μέρες. Ἀγωνιζόμουν νὰ κατανικήσω μιὰ μαρτυρική ἐπιθυμία. Μαντεύεις πειά; Ναί. Ἤθελα νὰ δῶ αὐτὸν τὸν Βελισέ...

Ἤξερα ὅτι ἦταν μέλος μιᾶς λέσχης, ὅτι ἦταν ἀνύπανδρος κι' ὅτι εἶχε ταχτικὲς καὶ ἡσυχες συνήθειες. Πῆγα λοιπὸν μιὰ μέρα στὴ λέσχη· Μὰ δὲν τὸν βρῆκα. Μοῦ εἶπαν, ὅτι ἐκεῖνες τὶς μέρες ἦταν ἄρρωστος... Καὶ μοῦ ἔδωσαν τὴ διεύθυνσί του.

Μὰ ἔπρεπε νὰ πάω στὸ σπίτι του; Ἂν τὸν συναντοῦσα στὴ λέσχη, θὰ μποροῦσα νὰ κρατήσω τὰ προσχήματα. Τέλος ὅμως βρῆκα μιὰ πρόφασι καὶ πῆγα στὸ σπίτι του.

Ὁ κ. Βελισὲ μὲ δέχθηκε στὸ γραφεῖο του μ' εὐγένεια, μοῦ πρόσφερε ἕνα τσιγάρο καὶ μοῦ ἔδειξε μιὰ πολυθρόνα, ἀπέναντί του. Κάθησα ταραγμένος κι' ἀρχίσαμε νὰ φλυαροῦμε γιὰ διάφορα πράγματα. Κύτταζα τὸ πρόσωπό του, τὸ δειλὸ βλέμμα του, τὶς νευρικὲς κινήσεις του καὶ συλλογιζόμουν πόσο σκληρὰ τὸν εἶχα κοροϊδέψει στὸ βιβλίο μου. Ἦταν ὁ πατέρας μου;

Ἄξαφνα, ἔκανε μιὰ ἀπότομη κίνησι κι' ἀναποδογύρισε κάτι χαρτιὰ τοῦ γραφείου του. Ἀπὸ κάτω, ἦταν τὸ βιβλίο μου! Καθὼς μιλοῦσα, σταμάτησα ἀπότομα, σὰν ἀποβλωμένος. Ἐκεῖνος εἶδε τὴ ματιά μου.

—Ναί, μοῦ εἶπε, ἀγόρασα τὸ βιβλίο σας...

Ὁ λαιμός μου εἶχε στεγνώσει. Τὰ χείλη μου ἦταν ξερά. Δὲν μποροῦσα νὰ μιλήσω. Ἐκεῖνος μὲ κύτταξε μ' ἕνα μελαγχολικὸ βλέμμα, μὲ κάποια πίκρα στὰ χείλη κι' ἄξαφνα τὸ πρόσωπό του φωτίσθηκε, τὰ μάτια του ἄστραψαν παράξενα κι' ἡ φωνή του ἔγινε θερμή, γλυκειά, στοργική:

—Ἔχεις μεγάλο ταλέντο, Πιέρ! μοῦ εἶπε μὲ ὑπερηφάνεια.

...Ἀπὸ τότε, φίλε μου, δὲν τόλμησα πειὰ νὰ ξαναγράψω. Φοβόμουν, σὰν ἐκεῖνον ποὺ πλήγωσε κάποιον δίχως νὰ τὸ θέλη καὶ δὲν τολμάει πειὰ ν' ἀγγίξη ἕνα ὅπλο... Ναί... Δὲν τόλμησα νὰ γράψω οὔτε μιὰ ἀράδα... Ἔπειτα, πέθανε ἡ μαμᾶ καὶ δὲν ἔτυχε νὰ ξαναΐδῶ τὸν κ. Βελισέ...»

Κι' ὁ Πιὲρ Σαρμὲτ μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ χάθηκε σὲ λίγο κάτω ἀπὸ τ' ἀνθισμένα δέντρα τῆς ἐξοχῆς.

ΑΝΤΡΕ ΜΠΙΡΑΜΠΩ